

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget - Energi- og miljøkomiteen

0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1963-

3. desember 2021

Representantforslag 30 S (2021-2022) om strømsituasjonen i Geirangerfjorden etter vedtak om nullutslipp for cruiseskip

Jeg viser til brev fra Stortinget av 22. november vedlagt representantforslag 30 S (2021-2022) fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Helge André Njåstad, Silje Hjemdal og Frank Edvard Sve. Representantene fremmer følgende forslag:

- 1. Stortinget ber regjeringa kome attende med ei sak til Stortinget om korleis ein kan sørge for tilstrekkeleg straumkapasitet til Geirangerfjordområdet innan 2026.*
- 2. Stortinget ber regjeringa kome attende til Stortinget med ein plan for å kunne medverke til å finansiere tilførsel av nødvendig straumkapasitet til Geiranger.*
- 3. Stortinget ber regjeringa sørge for at Enova bidrar til landstraumanlegg i dei viktige cruisehamnene.*

Med 98 prosent fornybar kraftproduksjon, et velfungerende kraftmarked med lave kostnader, et overskudd av kraft nasjonalt og et sterkt utbygget strømnnett, har vi et godt utgangspunkt for elektrifisering i Norge. Selv om vi har et godt utbygget strømnnett kan store forbruksøkninger som følge av elektrifisering innebære behov for forsterkninger i nettet regionalt, slik tilfellet er i området ved Geirangerfjorden.

Nettselskapene har plikt til å tilby de som ønsker det, tilgang til nettet. Tilknytningsplikten innebærer at nettselskapet om nødvendig også må planlegge, konsesjonssøke og gjennomføre nødvendige investeringer i strømnettet dersom tilknytningen utløser behov for dette. Samtidig tar det tid å øke nettkapasiteten, noe som må sees i sammenheng med

behovet for grundige prosesser når infrastruktur med store kostnader og betydelige virkninger for natur og miljø skal gjennomføres.

Det er nettselskapene selv som har ansvaret for å drive og utvikle strømmettet i sine konsesjonsområder, og for å levere nettjenester til sine kunder. Nettselskapene og deres inntekter er underlagt omfattende regulering som skal bidra til at selskapene utfører sine oppgaver effektivt, at nettleien ikke blir høyere enn nødvendig og at utviklingen av strømmettet er samfunnsmessig rasjonell. En ordning med statlig tilskudd til nettinvesteringer vil i liten grad samsvare med de overordnede målene som ligger til grunn for reguleringen av sektoren, og departementet har ikke en slik ordning. Utviklingen av strømmettet er brukerfinansiert.

Jeg vil også påpeke at nettselskap med områdekonsesjon etter energiloven § 3-3 har leveringsplikt. Leveringsplikten omfatter både en plikt til å knytte kunder til nettet og en plikt til å levere elektrisk energi til kundene innenfor det området som konsesjonen gjelder for, herunder gjøre nødvendig vedlikehold av nettet og om nødvendig foreta reinvesteringer.

Gjennom Enova bidrar regjeringen til at det etableres landstrømanlegg i alt fra fiskerihavner, offshore-baser og industrianlegg til Kystruten og cruisehavner. Enovas mål med støtten er å få til en varig markedsendring som gjør at markedet etter hvert selv skal sørge for at landstrøm bygges ut og benyttes. Enova har så langt støttet seks landstrømanlegg til cruiseskip. Anleggene i Ålesund, Bergen, Haugesund, Flåm, Nordfjordeid og Tromsø har til sammen fått om lag 160 mill. kroner i støtte. Bergen, Ålesund, Tromsø og Flåm var alle blant de ti mest besøkte cruisehavnene i 2019. Siden 2016 har Enova støttet 95 ulike landstrømprosjekter med til sammen 712 mill. kroner.

Enova gir investeringsstøtte til etablering av infrastruktur til havneopphold og lading. Her kan Enova dekke inntil 50 pst. av godkjente prosjektkostnader. Enova gir også forprosjektstøtte for å bidra til bedre samhandling mellom infrastrukturtilbydere, potensielle kunder, havn, nettselskap og andre relevante aktører. Målet er at slike forprosjekter gir tilstrekkelig informasjon til at man kan fatte en investeringsbeslutning om å etablere landstrømanlegg. Begge disse programmene er relevante for cruisehavner.

Utgangspunktet etter havne- og farvannsloven er at fastsettelse av priser for bruk av havneinfrastruktur og for havnetjenester skjer etter alminnelige privatretslige regler. Dette innebærer at havnen kan innrette vederlagene ut fra sine egne investeringsplaner, noe som også kan omfatte investeringer i landstrømanlegg. Havnen kan dermed velge å heve vederlag for å dekke fremtidig etablering av landstrømanlegg eller for eksempel lånefinansiere investeringen for så å nedbetale lånet ved hjelp av vederlag fra kundene. Utover støtten fra Enova for finansiering av landstrømanlegg, står havnene dermed rettslig sett fritt til å ta betaling fra sine kunder for å dekke kostnadene ved etablering og drift av landstrømanlegg.

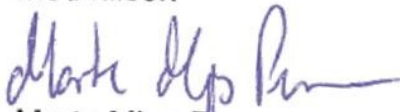
EU-Kommisjonen har som del av "Fit for 55" pakken foreslått krav om tilkobling til landstrøm fra 2030 for cruiseskip ved alle havneanløp i EU, i forslaget til den såkalte "FuelEU Maritime" forordningen. Dette vil bidra til å skape etterspørsel etter landstrøm også i Verdensarvfjordene.

Klima- og miljødepartementet styrer Enova på et overordnet nivå, gjennom fireårige styringsavtaler. Enova og Klima- og energifondets formål er å bidra til å nå Norges klimaforpliktelser og bidra til omstillingen til lavutslippssamfunnet. Innenfor avtalens rammer er Enova gitt betydelig faglig frihet til å prioritere mellom områder, utforme programmer og tildele støtte til enkeltprosjekter slik at midlene utnyttes mest mulig effektivt.

Norge har ambisiøse klimamål. For å nå disse målene må mye gjøres i alle sektorer, ikke minst innen skipsfarten. Landstrøm er, sammen med ny teknologi, viktig for å få til utslippsreduksjoner i denne sektoren. Jeg arbeider nå for at vi kan bygge ut mer kraft og bedre overføringsnett for å bygge opp nye grønne næringer, elektrifisere samfunnet og nå våre klimamål.

Bygging av nytt kraftnett, og ny produksjon tar tid og krever mye utredning og investering. For denne regjeringen er en helt sentral oppgave nå er å få opp tempoet i nettutviklingen og legge til rette for ny kraftproduksjon.

Med hilsen

Marte Mjøs Persen